

I.S.I.S.P.

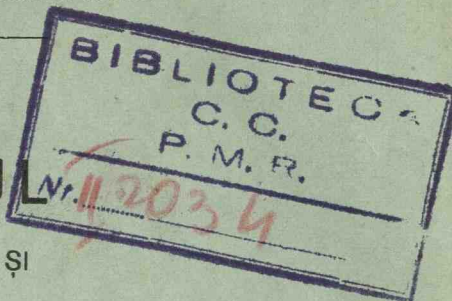
II

~~20.034~~

DELAVRANCEA

al Academiei Române

RĂZBOIUL

ȘI

DATAȚIA NOASTRĂ

DISCURS PRONUNȚAT ÎN ȘEDINȚA PUBLICĂ A ACADEMIEI
ROMÂNE ÎN ZIUA DE VINERI 2 SEPTEMBRIE 1916

BUCUREȘTI

Instiț. de Arte Grafice CAROL GÖBL S-sor Ioan St. Rasidescu
16, Strada Paris (fostă Doamnei) 16

1916

3803

I.S.I.S.P.

34

50

~~II. 2034~~

~~BIBLIOTECA
C. C.
P. M. R.
VI.~~

RĂZBOIUL ȘI DATORIA NOASTRĂ

~~112905/60
9696/67~~

B63883

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ
BUCUREȘTI
COTA 1157 841

B.C.U. Bucuresti

C20054133

Domnilor,

S'a deschis sesiunea ordinară a Academiei Române în niște împrejurări extraordinare.

Europa se clatină din temelii sub greutatea armelor. De doi ani și mai bine Europa înnoată în sânge. Milioane de vieți s'au stins, și se sting, anonim și eroic. Omenirea pare să fie coprinsă de furii. O veche civilizațiune, atacată, rănită și împinsă la exasperare, s'a ridicat năprasnic împotriva năvălitorilor. În tot șirul istoriei universale nu se află un flagel comparabil cu cataclismul la care, din nenorocire, ne este dat să asistăm. Războaiele celor mai mari cuceritori sunt jucării pe lângă cumplitul măcel de astăzi.

Europa a ajuns un vast abatoriu de oameni.

Războiul s'a încleștat pe pământ, pe sub pământ, pe ape, pe sub ape, și în aer, la înălțimi vertiginoase. Nu cunosc închipuire bolnavă prin care să fi trecut un tablou mai înfiorător.

Nobila Belgie, distrusă. Louvain, Malines, Reims, mândria și mândrețea lumii, nimicite. Subt rămășițele lor, de cenuse și de tăciuni, îngropate de veci capetele-de-operă, la cari călătorii stăteau muți de admirațiune. Viteaza Serbie, risipită, — și legendarul lor Rege, bătrân și suferind, părăsește meleagurile străbunilor lui într'un car cu paie și cu burueni. Populația pașnică, decimată; femeile tinere, pângărite; copiii, schilodiți: unii să n'ajungă soldați, altele că prea erau frumoase și s'ar fi putut să se mărite și să nască soldați. Dreptul ginților, legile războiului, legile moralei creștine și-ale moralei filozofice, în prada

unei oștiri mecanic organizate care nu cunoaște altă lege ș'altă poruncă decât: „*Krieg ist Krieg!*“ Pe lângă acest strigăt de cavernă, pe care l'au repetat de mici copii, ori ce strigăt al conștiinței umane a trebuit să înceteze. Asemenea soldați sunt niște fiare. Ei nu cunosc altă datorie decât să uciză și să asasezeze. Ei nu se întreabă dacă inimicii sunt armați sau dezarmați. E tot una: „*Krieg ist Krieg!*“

Firește, domnilor, că sistemul de războiu al puterilor centrale trebuia să revolte lumea. Și lumea s'a revoltat la spuza atrocităților săvârșite în numele Germaniei ș'al hegemoniei sale asupra celorlalte popoare.

Vorbesc de Germania ca cea mai cultă, ca cea mai răspunzătoare față de sufletul uimit și îndurerat al omenirii. Și ceea ce zisei despre ea privește de o potrivă pe Austro-Ungaria, «temnița naționalităților», — pe Bulgaria

ingrată și sălbatică, — și pe Turcia, spaima lumii de odinioară, și de o sută de ani o paraltica dusă'n spinare când de o mare putere când de alta. Și vorbesc de Germania mai mult ca Stat decât ca popor. Cine ar tăgădui cultura poporului german?—Nimeni.—Dar cine nu vede că pătura conducătoare, și cea mai cultă, a părăsit drumul drept al civilizațiunii latino-creștine, zăpăcită de bogății, roasă de ambiția de a domina în lăuntru și-n afară, și neurastenizată de puterile ei însăși, de răsunetul armelor ei, de voința ei feroce și absorbantă?

Germania a ajuns la conceptul că omul superior, că «supra-omul», este funcție numai de voință. S'a rupt echilibrul dintre simțire, cugetare și voință. Omul cu mintea întreagă, omul om, este acolo omul inferior, omul unealtă, omul sclav, supus și organizat polițienește de omul care și-a distrus simți-

rea și și-a robit cugetarea la o voință imperialistă și fără control. Când Nietzsche a gândit, a scris și-a imprimat, că «a naște, a trăi și a asasină este totuna», că «viața stă în jefuirea și distrugerea altora», că «hainia este cea mai de seamă putere a omului», *Zarathustra* al lui a fost citit cu aviditate de mulți europeni ca o operă a unui poet-filosof de mare talent, de alții ca o poemă a unui inspirat halucinant, și de prea puțini ca un produs al unui nefericit bolnav, firește, amestecând tristul lui sfârșit cu întreaga lui viață. Rari vor fi fost oamenii cari au întrevăzut în Nietzsche pe apostolul Germaniei scoborită dela adâncă cugetare a unui Kant la delirul scribilor însărcinați din oficiu cu trâmbițarea celor mai absurde neomenii.

Invățători, profesori secundari și de universitate, — junkeri și ofițeri, — nobili, miniștri și diplomați, — preoți, ar-

chierii și episcopi, — principii, duci, regi și împăratul, — toți au propovăduit poporului că «un războiu victorios sfințește ori ce cauză». Ei vorbesc de «un popor ales și uns» al lui Dumnezeu. Împăratul se face că crede la «întruparea providenței» în străbunicul său Frederick, în moșul său Wilhelm, și dă să se înțeleagă, pentru cine vreă să priceapă, că această metempsichosă divină s'a oprit asupra capului său imperial. Statul german — dau înlături pe ungurii închipuiți și pe bulgarii sălbateci — s'a despărțit de lumea creștină. A închis Evanghelia. Evanghelia e bună pentru mulțimea umilită. Pentru conducători, mila, îndurarea și ertarea, sunt stigmatele înjosirei, inferiorității atavice, lanțuri grele ale unor ființe ne-liberate încă. Ei se închină doar voinței și forței, voinței unei minorități stăpânitoare și forței brutale a tuturor. «Forța creează dreptul». Dreptul civi-

lizațiunei romane, limpezit de orice asperități originare, trecut în conștiința lumii ca entitate obligatorie, — supunând forța, oricât de slab ar fi cel care reprezintă dreptatea, — la ei, în relațiunile lor cu celelalte popoare, a ajuns să nu mai fie nimic, deoarece «dreptul ar fi numai un atribut al forței», o creațiune a ei, o însușire a ei. Și, fără să bage de seamă, vor să întoarcă omenirea la epoca antropoizilor, când, în adevăr, dreptul stă în mușchii umflați și în pumnul celui mai tare. «*Faust-Recht*» — dreptul pumnului — este o concepțiune gotică, de care celelalte popoare se scutură ca de o noțiune nedemnă și rușinoasă.

Astăzi pun la încercare forța lor contra dreptului celorlalți. Măcelul universal nu e decât conflictul dintre forță și drept.

Abia porniți la luptă și un anonim, — poate un consilier de stat, — în orice

caz, un german cult, publică în «*Ba-
dische Landeszeitung*», următoarea in-
spirațiune versificată : «*O! tu, Ger-
„manie, arată-ți acum puterea urei!
„Cu sânge rece ca ghița, mă-
„celărește prăsila demonilor. Și să
„se înalțe ca munții, până'n slava ce-
„rului, cărnurile fumegânde și oasele
„celor căzuți!—O! tu, Germanie, a-
„cuma, arată-ți puterea urei!—Pune-ți
„platoșa și treci baioneta prin inima
„fiecărui dușman. Și să nu faci nici
„un prizonier! Să piară cu toții. Și
„prefă în pustiu brâul de țări cari
„te'nconjură de jur-împrejur.*» —Iacă
răgetul păgân al unui om din sufletul
căruia s'a stins «umanitatea». Ca el
sunt toți ceilalți cari conduc poporul
german. Par'că auzim pe Wilhelm al
II-lea adresându-se mareșalului Wal-
dersee: «Nu ne trebuie nouă prizonieri!»
Să treceți prin foc și sabie ori-ce veți
întâlni în cale, ca «faima și spaima» să

cutremure pe ori-cine și la «numele de german» să-și descopere și să-și plece capul. «Civis germanicus sum!».

Și ca să înțelegem și mai bine cine a îmbrâncit omenirea în această nebunie sanguinară, să deschidem opera din urmă a generalului prusian Bernhardt — „*Deutschland und der nächste Krieg*“ — unul din scriitorii favoriți ai curței din Postdam, un om învățat și cunoscut pe din afară de «junkerii» și «o-beroii» Germaniei. El se adresează presei. — «Ea trebuie să atragă luarea a-minte asupra semnificării războiului, «acest instrument indispensabil al po-liticei și al *culturei*.» «Kultur»-a se sprijină pe forța armată. Publiciștii au o datorie față de «kultur»-ă, «pe care nu o vor desăvârși decât prin *sabie*.» Războiul este o necesitate. Să-ți alegi momentul «ca să faci un războiu necesar în condițiuni avantajoase.» Diplo-maților le dă povețile trebuitoare. I se

pare că ei târăgăne, că au scăpat clipa favorabilă. Ii îndeamnă. Ii asmute. Nu că ar avea vr'un drept de apărat. Dreptul lor e forța lor. Suprema forță, supremul Drept. Dar îi silește numai pentru «rolul» pe care germanii trebuie să-l joace în «politica mondială.» — «Să «nu sperăm că vom provoca războiul «printr'o așteptare molâe. *Nici Franța, „nici Anglia, nici Rusia nu au tre- „buiță să ne atace, pentru ca să-și „valorifice interesele lor. Câtă vreme «ne vom da îndărăt dela atac, aceste «state ne vor impune voința lor prin «mijloace diplomatice. Afacerea maro- «cană ne-a dovedit aceasta. Dacă noi «voim să constrângem pe inamicii „noștri ca să iea ofensiva, ar trebui «să începem o acțiune politică care, «fără se constituie un atac contra Fran- «ței, să-i vatăme așa de dureros inte- «resele sale și ale Angliei, încât aceste «două nații să fie silite de a ne*

«atacà. Afacerile din Europa și din «Africa ne dau destule ocazii pentru o «astfel de acțiune.»... «In ori-ce caz «*noi nu trebuie să mai așteptăm.*» Și mult n'au mai așteptat. Asasinatul din Serajevo a fost un pretext binecuvântat.

Domnilor, au încercat vr'o câți-va să se lepede de învinuirea că războiul a fost provocat din lăcomia Germaniei de a jucà rolul cel d'întâiu în politica mondială. Chiar împăratul Wilhelm al II-lea a spus corespondentului ziarului «*Daily News*» — acum o lună și jumătate: — «Și poporul vostru începe să crează «în acuzarea Angliei că eu sunt pricina «războiului. E ciudat cum o asemenea «bănuială a găsit crezământ în majoritatea dușmanilor noștri, ba și în «statele neutre. Nu invidiez pe omul «pe al cărui suflet apasă răspunderea «războiului. Pe mine istoria mă va «desvinovăți. Intr'o anumită măsură „*fiecare european civilizată își are par-*

„*tea sa de responsabilitate în declara-
rea războiului.* De ce vorbesc neutrii
«numai de *militarismul german* și nici-
«odată de despotismul rusesc, de *revanșa*
„*Franței* și de trădarea Angliei?» Când
acest Cesar, superb altă dată, scade
glasul la împărțirea responsabilităților
și la mirarea că neutri nu vorbesc decât
de militarizarea prusiană și nu și de
«revanșa Franței», — și când se dă după
filele istoriei pentru a-și meremetisi o
grație pe care nu o va avea, — desi-
gur că păcatul cade numai asupra su-
fietului său. Bernhardi i-a surprins gân-
dul când a scris: «Noi nu trebuie să
mai așteptăm!».

S'a zis că războiul a fost o necesi-
tate pentru Germania. Și știți cuvintele
cancelarului german: «Necesitatea nu
cunoaște legi!» — Circumstanțe ușură-
toare în materie de crimă săvârșită îm-
potriva omenirii! — Fie. — Care necesi-
tate? — Germania e sugrumată. Ii tre-

bue «un loc la soare!». — Portretul Kronprințului se vindea la toate librăriile din Germania cu autograful său: — «Nu «putem obține un loc la soare decât cu «o bună sabie, pentrucă de bună voie «nimeni nu ni-l va cedă! *Kronprinz «Wilhelm»*.

E adevărat că populația prolifică a imperiului a crescut dela 48 de milioane în 1888 la 67 de milioane în 1914, Dar, ia să vedem, sporul avuției poporului german, în ce proporție a crescut? În ajunul războiului crâncen s'a dat publicității o lucrare colectivă și comemorativă: „*Cultura socială și bunăstare a poporului în timpul celor dintâi douăzeci și cinci de ani ai domniei lui Wilhelm al II-lea*“. D-r. Karl Helfferich, — fost director la «Deutsche Bank» și de curând ministrul de finanțe al imperiului și vice-cancelar, — face o expunere, în această lucrare monumentală, a creșterii venitului poporului german,

rezumându-se astfel: — «Venitul anual
«al poporului german a ajuns *astăzi la*
«43 de miliarde de mărci față de 23-25
«de miliarde în 1895».

Și dacă Germania n'ar fi avut «un
loc la soare» și ar fi fost prea mică
ca să-și sature populația sa, ar fi ur-
mat fatal ca numărul emigranților să
fi sporit constant cu creșterea popula-
ției. Dar numărul emigranților a scăzut
direct proporțional cu creșterea veni-
tului general. D-r. Karl Helfferich ne
dovedește că: «dela 1881 până la 1890
«au părăsit patria, pe fiecare an, 134,000
«de suflete, —dela 1891 până la 1910 nu-
«mai 52,800 — și în 1912 doar 18,500».
Scurt: față de numărul *emigranților*,
care scade din ce în ce, de 15 ani,
sporește treptat numărul *immigraților*.
Acest fenomen demografic a făcut pe
Helfferich să declare că «Germania este
«pe cale să ajungă o *Țară de immi-*
grațiune».

Iacă locul pe care-l ocupă la soare imperiul central dela Nord.

Domnilor, din cercetarea de aproape a tuturilor actelor diplomatice, publicate de ministerele de externe, reese limpede și categoric că Germania a vroit războiul. M'am ocupat mai pe larg, într'un alt discurs, despre această problemă pe care ș'o pun mereu organele oficioase din Prusia. Dar, dela primele pagini, «Cartea Albă», a Germaniei, mărturisește fără nici-un înconjur teribilul adevăr:

— «Noi ne dădeam seama că eventualele acte de ostilitate ale Austro-Ungariei contra Serbiei vor pune în scenă pe Rusia și ne vor împinge la un războiu *«plănuit cu Austro-Ungaria, aliata noastră.»* . . . . «Și de aceia lăsarăm pe Austria-Ungaria absolut liberă de a lucra în voie față de Serbia.» — Este evident pentru orice om — oricât de obtuză i-ar fi priceperea — că războiul

l'a voit și l'a declarat Germania, că Bernhardi a fost pus să scrie cum a scris: — «*Noi nu trebuie să mai așteptăm!*» — Cât de departe suntem de cugetările cancelarului de fer, a unui om rece și hotărît ca Bismarck! Până și Bismarck zicea: — «Chiar războaiele «victorioase nu sunt justificabile decât «când au fost impuse.» După el, urmară epigonii imperiului. Bethmann și Lagow au deslănțuit războiul, nu fiindcă li s'a impus, nu fiindcă ar fi căutat un «loc la soare», nu fiindcă Germania ar fi fost sugrumată, ci numai cu scopul ca să-și întinză hegemonia asupra lumii în virtutea forței brutale. — Un înfiorător războiu universal pentru satisfacerea unei ambițiuni nemărginite. Un războiu de cucerire. Un vast plan de a stăpâni lumea. Germania cu Austro-Ungaria au complotat să robească popoarele dela miază-zi, — să prinză Mediterana într'un uriaș circumflex,—

să ia Constantinopole, Asia Mică, Persia și — cine știe — mai târziu India, — să reducă și mai mult pe eroica Franță, să-i răpească coloniile, și să împartă cu d'asila stăpânirea mărilor cu Anglia. Culta Germania și hibrida Austrie au dat mâna cu popoarele turanice: cu ungurii, cu bulgarii și cu turcii.

Domnilor, de pe la jumătatea secolului al XIX-lea a început procesul reconstituirii statelor după naționalități. — Germania și Austro-Ungaria se împotrivesc acestei tendințe istorice și fatale. Popoarele mici trebuie să dispară în fața popoarelor mari ca și micile industrii față de marile uzine. Idealul omenirii? La pământ. O omenire mai bună, mai blândă și mai dreaptă...? Basme pentru copii! Glorificarea forței în toată oroarea ei, căci forța este dreptul, este adevărul, este binele, pentru implacabilii «supra-oameni» de astăzi și de mâine.

În contra acestui spasm de nebunie canibalică s'au ridicat Franța, Anglia, Rusia, Italia, înscriind pe drapelul lor: dreptate, libertate și așezarea statelor după naționalități. De ele s'au alipit Serbia și Belgia, preferind o moarte bărbătească nesuferitei sclavii cu care le pândeà «forța», rece, oarbă și fără ideal.

Și noi, domnilor, ce trebuià să facem? Alături de Germania, să izbim în marea Rusie? Izbind în Rusia izbeam în Anglia, izbeam în Franța, izbeam în Italia, în rasa noastră, în instinctele noastre, în conștiința noastră de popor latin. Izbind în Rusia am fi ajutat pe maghiari să triumfe și să sugrume de veci pe un popor-frate, sânge din sângele nostru. Am fi săvârșit un asasinat împotriva obârșiei noastre. Am fi sfâșiat paginile cele mai glorioase din istoria neamului nostru. Am fi abdicat

la ființa noastră etnică. Și nimeni pe lume n'ar mai fi prețuit o astfel de turmă de sclavi îmbogățiți și puși la gurile celui mai mândru fluviu din Europa. Toți câți ne-au îndemnat la o așa atitudine, vroiau, cu sau fără știință, să asiste la sinuciderea noastră. Noi n'am fi meritat decât ura și disprețul: ura puterilor aliate și disprețul puterilor centrale. Ura contra unor trădători de rasă și disprețul contra unor netrebniți fără vlagă. — Eră cu neputință. — Puterile latente cari dormitau în gîntea noastră s'ar fi aprins și flăcările ar fi cuprins întregul edificiu al statului românesc.

Noi am fi călcat, ca niște rătăciți, și porunca istorică și porunca etnică. Istoria povestește izbânzile și suferințele, gloria și urgia, pe cari le-a gustat și le-a îndurat neamul nostru nefericit adeseaori și pururea cu acelaș instinct și cu acelaș gând de unire. Cro-

nicari și istorici, — moldoveni, ardeleni și munteni, — neconținut cu aceeași grije: să nu uităm că suntem același neam din aceeași tulpină. Etnicește am măcinat și sorbit sămânța străină scuturată de o parte și de alta a munților. Ne-am lipit de Carpați când au năvălit valurile invaziilor și ne-am sculat iarăși, după cutremurile cari păreau că ne îngroapă, cu aceeași conștiință întărită că suntem români și creștini. Ne-am păstrat aceeași limbă fără deosebiri profunde, fără dialecte, așa, ca moțul din Ardeal să înțeleagă pe munteanul dela Dunăre și pe plăeșul din Moldova.

Suntem o ființă pe care Carpații nu o despart ci o întregesc.

Avem același dor, aceleași dureri, aceleași aspirațiuni. Cântăm aceleași cântece, și aceeași doină se aude dela Tisa până în Marea Neagră. Durerile și bucuriile celor de dincolo sunt și ale noastre, și ale noastre sunt și ale lor. Duș-

manii lor sunt și ai noștri. Tâlharii cari îi pradă și îiucid, ne pradă și neucid. Visul atâtor generații de strămoși, de moși și de părinți, l'am visat și noi, și, acum, îl vedem aevea. N'avem decât să ne sângerăm cu bărbăție ca să-l realizăm. Și sângele generos al ostașilor noștri a început să curgă și va mai curge încă.

Un neam nu pieres prin siluire ci numai prin abdicare. Și noi n'am abdicat nici la trecut, nici la conștiința națională.

Și azi, când harta Europei se va schimbă, noi ce-am fi putut face? După doi ani de grea așteptare ne-am hotărât. Două grupări erau în fața noastră. Una luptând pentru hegemonia Germaniei, Austriei și Ungariei, și cealaltă pentru Drept, pentru Libertate și pentru așezarea tihnită a Europei. Ne-am ales gruparea în fruntea căreia stă rasa noastră, reprezentând civilizația stră-

veche, elocința, ordinea și blândețea neo-latină.

Ni se impută că am trădat tratatul de alianță cu Austro-Ungaria. Această convențiune erà pur defensivă. Din momentul ce Austro-Ungaria a luat ofensiva — neconsultând nici pe Italia, nici pe România — convențiunea a căzut. Am rămas liberi și stăpâni pe hotărîrea noastră. Și erà să dăm ajutor Austrei? Istoria Austrei e plină de perfidie și de înșelăciuni, de crime și de orori. Austria a fost totdeauna împotriva noastră. Și când ne-a răpit Bucovina; și când ne-a ocupat districtele Olteniei; și când s'a opus la alegerea lui Cuza; și când a vroit să împiedice unirea Moldovei cu Muntenia; și în 1913, susținând pe furiș pe Bulgaria ingrată și sălbatecă în contra aliatului ei, România. Dar Ungaria? Imperialismul maghiar este odios și abject. Șase mi-

lioane de maghiari țin sub călcâiu treisprezece milioane de sclavi: croați, sârbi, slovaci și români. Ei ș'au făcut legi de prigonire, de siluire și de jaf, îndeosebi împotriva celor trei milioane și jumătate de români, izbind în bisericilor, în școalele lor, în limba lor. Prea puțin după înființarea dualismului, în Ardeal nu s'a mai auzit decât un lung vaet de jale și de durere... Și, noi, liberi de orice legătură, dacă am fi dat ajutorul nostru Austro-Ungariei, ar fi fost ca și cum ar fi înviat din morți Basta și Voievodul Mihaiu, și i-am fi văzut împreună, braț la braț: călâul cu victima, lașitatea cu eroismul, rușinea cu mândria. Steagurile noastre nu puteau să fâlfâie printre steagurile Austro-Ungariei. Natura are oroare de unele împărechieri monstruoase.

Și de aceia bunul român, marele român, Regele nostru Ferdinand... (*Academicienii și publicul se ridică în pi-*

cioare, aplaudă frenetic, strigând: Trăiască Regele nostru!)... Și de aceia bunul român, marele român, Regele nostru Ferdinand, a sintetizat trecutul cu prezentul neamului nostru când a zis ostașilor Săi: «V'am chemat să purtați steagurile noastre peste hotarele unde frații voștri vă așteaptă cu nerăbdare și cu inima plină de nădejde. «Umbrele marilor Voevozi, Mihaiu Vițeazu și Ștefan-cel-Mare, ale căror rămășițe zac în pământurile ce veți descubi, vă îndeamnă la biruință ca vrednici urmași ai ostașilor cari au învins la Războeni, la Călugăreni și la Plevna!» Și România, simțindu-și ochii încărcăți cu lacrimi la auzul acestor cuvinte, a binecuvântat și a slăvit pe Suveranul care a izbutit să se învingă pe El însuși pentru a chieșășui triumful neamului întreg. Da, domnilor,—sunt sigur că mă înțelegeți—căci în Regele nostru este și un martir și un erou. Pe fruntea

Lui va sta pururea o ramură verde de
ștejar împletită cu alta de melancolic
merișor. (*Aplauze prelungite*).

Noi n'am intrat în haosul acestui
măcel pentru cuceriri, ci pentru des-
robiri... Noi nu vrem ce nu este al no-
stru, ci vrem unirea cu frații noștri din
Ardeal, din Banat și din Bucovina... Vrem
Carpații, cu tot podișul lor, unde ne-a
așezat Impăratul Traian ca să fim ve-
ghe și strajă civilizațiunei romane îm-
potriva hordelor de barbari năvălitori...
Noi nu ne croim cu sabia o Patrie nouă,
ci ne-o întregim... Duhul adevărului, al
dreptății și-al fraternității mână vitezele
noastre oștiri... Carpații au fost trecuți
într'o clipă, și clipa aceasta o vom pre-
face într'o veșnicie... Și vom avea de
suferit, și vom suferi muți de admirație
în fața jertfelor... Și vom avea de plâns, și
ne vom înghiți lacrămile... Și nu ne va
covârși durerea, hotărâți să biruim în

numele sfintei cauze a neamului nostru...

Ori-ce deosebiri de vederi au încetat. La semnalul dat de Regele Ferdinand ne-am simțit cu toții o apă și-un pământ. Când s'aprinde focul ăl mare, lumânărelele se sting. Bisericuțele ș'au pecetluit ușile pentru ca tot ce e românesc și simte românește să-și pregătească sufletul și să-și plece fruntea în uriașul templu al României de mâine...

Domnilor, Academia Română— cea mai naltă instituțiune de cultură— întemeiată în 1866, a avut ca scop fundamental nu numai unitatea morală și intelectuală a românilor de pretutindenea. Ea, primind în sânul ei reprezentanți și din Ardeal, și din Banat, și din Bucovina... subt aceeași cupolă am văzut necontenit, de o jumătate de veac, imagina virtuală a României mari. Ea, simbol premergător al aspirațiunilor noastre, a izbutit să întreție flacăra unui

patriotism integral care nu recunoștea hotarele artificiale ale României, ci, săltând peste Carpați, înfrăția de fapt pe cei cari erau frați de drept. Ea, topind istoria suferințelor noastre seculare, a scos din sgura trecutului, nobil și lamur, un singur suflet al unei singure ființe, al românimii de altădată și al românimii de totdeauna...

Domnilor, încheind, să strigăm din adâncul sufletului nostru: Trăească M. S. Regele Ferdinand! Trăească România Mare! Trăească oștile românești! Trăească aliații noștri! (*Aplauze frenetice și în delung prelungite, și strigăte unanime de: „Trăească Regele!“ „Trăească Aliați!“ „Trăească România!“ „Trăească armata română“!*).

